

Digitale tools voor in de (online)

In Kleio 3 (2020) stond een overzicht met twaalf handige tools voor online geschiedenisonderwijs. In dit artikel presenteren de auteurs twaalf nieuwe tools voor geschiedenisonderwijs op afstand. Een overzicht van tools die helpen bij het online lesgeven. Bij het selecteren van digitale middelen blijven de leerdoelen bepalend: wat wil je leerlingen leren en welke tool past daar het beste bij?

Tim Huijgen is universitair docent en vakdidacticus geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. Daarnaast is hij docent geschiedenis op het H.N. Werkman Stadslyceum in Groningen. **Stefan van der Weide** is docent geschiedenis op Stad & Esch in Meppel. **Marije Brouwer** is vakdidacticus geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen en docent geschiedenis op Het Drachtster Lyceum.

Tools en werkvormen zijn hulpmiddelen en geen doel op zich. De tools in de onderstaande lijst lopen op qua complexiteit: de eerst beschreven tools zijn gemakkelijker toe te passen, dan tools onderaan de lijst. Als er geen link is opgenomen, dan is een tool goed te vinden via een zoekmachine.

1 [Answergarden.ch](https://www.answergarden.ch/)
Kenmerken: geen inlog, voorkennis checken, snel formatief evalueren, mindmap, Engelstalig.
Deze tool vereist geen inlog en daar houden wij van. Op de website voer je een vraag in en leerlingen kunnen antwoorden van maximaal twintig of veertig tekens geven. Op deze manier kun je bijvoorbeeld gemakkelijk een digitale mindmap maken. Leuk en goed om voorkennis te activeren.

2 [Crash Course World History](https://www.crashcourseworldhistory.com/)
Kenmerken: geen inlog, flipping the classroom, filmpjes, YouTube, Engelstalig.
Gebaseerd op het Amerikaanse Advanced Placement (AP)-curriculum voor geschiedenis zijn er 42 filmpjes gemaakt met uitleg over verschillende historische onderwerpen. De filmpjes zijn in het Engels en kun je vinden via tinyurl.com/lpp8xhx. Een mooie opdracht kan zijn om, in samenwerking met het schoolvak Engels, de ondertiteling door leerlingen te laten vertalen naar het Nederlands.¹

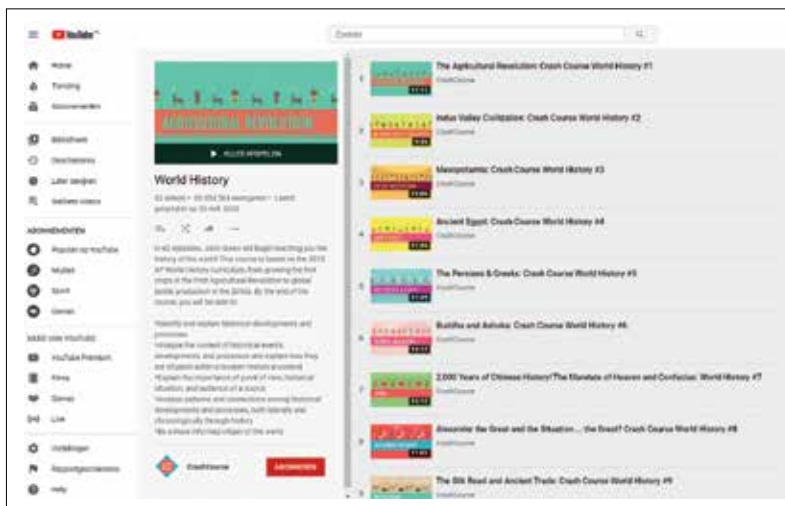
Onder: YouTube-kanaal met 42 geschiedenis-videos.
Rechtsboven: Kaart.cc. Vergelijking van Gouda, toen en nu.
Rechtsonder: Jeopardylabs.com.

3 [Whiteboard.fi](https://www.whiteboard.fi/)
Kenmerken: geen inlog, snel formatief evalueren, whiteboard, Engelstalig.
Deze tool is simpel en praktisch. Leerlingen krijgen een eigen digitaal whiteboard waar zij hun antwoorden op kunnen schrijven (of tekenen). De docent ziet alle whiteboards, terwijl leerlingen alleen hun eigen whiteboard en het whiteboard van de docent kunnen zien. Op deze manier kun je de hele klas direct activeren en krijg je een snel overzicht van de mate waarin leerlingen de stof begrijpen.

4 [Kaart.cc](https://www.kaart.cc/)
Kenmerken: geen inlog, verandering en continuïteit, kaarten, Nederlandstalig.
Handige website om bijvoorbeeld te onderzoeken hoe verschillende Nederlandse steden zich hebben ontwikkeld, en leerlingen zo te laten oefenen met bijvoorbeeld verandering en continuïteit. Je kunt gemakkelijk de verschillen zien (in twee verschillende vensters) tussen bijvoorbeeld Leeuwarden in 1560 en het huidige Leeuwarden. Een video-uitleg laat je alle mogelijkheden zien.

5 [Stormboard.com](https://www.stormboard.com/)
Kenmerken: inlog vereist, mindmap, Engelstalig.
Stormboard is een heel simpel instrument. Je maakt een digitaal bord en plaatst daarop posts. Didactisch gezien kun je hier alle kanten mee op. Gebruik verschillende kleuren om bijvoorbeeld oorzaak-gevolgrelaties aan te geven, of laat leerlingen nadenken over een rangschikking van de belangrijkste oorzaken van een gebeurtenis. Daarnaast kun je (groepjes) leerlingen goed laten brainstormen over onderwerpen met deze tool.

6 [Jeopardylabs.com](https://www.jeopardylabs.com/)
Kenmerken: geen inlog, quizvragen, Engelstalig.
Met dit programma maak je snel een eigen Jeopardy-quiz. In deze quiz zijn de antwoorden bekend en krijgen leerlingen de opdracht er de juiste vraag bij te stellen. Elke juist geformuleerde vraag levert punten op. Een mooie vorm om leerlingen goed over de stof na te laten denken en zo voorkennis te activeren, of te checken of leerlingen de leerstof goed beheersen.

7

Sketchpad

Kenmerken: geen inlog, koppeling met Google Drive en Classroom, Nederlandstalig.

Wie het artikel van Rachel Foster kent, weet hoe leuk en leerzaam het maken van een *roadmap* is voor leerlingen, zeker wanneer het om continuïteit en verandering gaat.² Seixas en Morton presenteren een handig stappenplan voor het maken van een *roadmap* met leerlingen.³ Online kun je gemakkelijk met Sketchpad een *roadmap* maken, mede dankzij de vele verkeersborden die als *clipart* beschikbaar zijn.

8

Classkick

Kenmerken: inlog vereist, formatief evalueren, whiteboard, Engelstalig.

Een soortgelijke tool als whiteboard.fi, maar dan met een verplichte inlog. Ook hierbij krijgen leerlingen een digitaal whiteboard. De mogelijkheden voor in de les kun je goed zien in deze video: tinyurl.com/yarfz9o. Denk eraan dat niet alle functies beschikbaar zijn in de gratis versie.

‘Zijn er ooit genoeg tools om tijdlijnen mee te maken? Waarschijnlijk wel, maar veel daarvan zijn niet gratis’

9

Timetoast.com

Kenmerken: inlog vereist, tijdlijn, Engelstalig.

Zijn er ooit genoeg tools om tijdlijnen mee te maken? Waarschijnlijk wel, maar veel van dit soort programma's zijn niet (meer) gratis. Timetoast biedt nog wel een gratis plan, waarbij je één concept-tijdlijn per keer kunt maken. Alle tijdlijnen worden openbaar gepubliceerd. Tijdlijnen kunnen verticaal worden geopend met afbeeldingen en details, of horizontaal met alleen een chronologisch overzicht. Een goed programma om leerlingen een chronologisch overzicht van een historische context te laten maken.

10

Adobe Spark

Kenmerken: abonnement vereist, social media, Nederlandstalig.

Dit is een programma waarmee je korte video's en webpagina's kunt ontwerpen. Ook kun je Instagram-stories en presentaties maken. Het geheel werkt erg simpel en levert een prachtig resultaat. Laat leerlingen bijvoorbeeld eens een Instagram-story maken voor een historisch persoon. Te vinden via spark.adobe.com/nl-NL/sp.

11

Flipgrid

Kenmerken: inlog vereist, feedback, video, Engelstalig.

Dit programma is een elektronische leeromgeving die zich kenmerkt door het gemakkelijk geven van videofeedback aan leerlingen. Het oogt soms nogal rommelig en druk, maar het platform biedt veel handige functies voor het geven van feedback. Een hulp-gids is te vinden via tinyurl.com/y28t4q5r.

12

Storymap.knightlab.com

Kenmerken: inlog vereist, kaarten, verhaal, Engelstalig.

In het vorige artikel, in *Kleio* 3, werd al aandacht besteed aan de tijdlijn-tool die door Northwestern University is ontwikkeld (timeline.knightlab.com). Dezelfde makers hebben ook een 'mapping-tool' ontwikkeld. Je vertelt een verhaal aan de hand van locaties op de kaart, waarbij je tekst en media kunt toevoegen. Net zo gebruiksvriendelijk als de tijdlijnversie, en J. Black biedt inspiratie.⁴ ■

¹ In YouTube zit een functie om zelf een ondertiteling te maken bij een video. Zie tinyurl.com/y8oq74bg voor uitleg.

² Foster, R. (2008). 'Speed cameras, dead ends, drivers and diversions: year 9 use a 'road map' to problematise change and continuity', *Teaching History*, 131, 4-8. Het artikel is op te vragen via t.d.huijgen@rug.nl.

³ Seixas, P., & Morton, T. (2013). *The Big Six: historical thinking concepts*. Nelson Education.

⁴ Black, J. (1997). *Maps and history: constructing images of the past*. Yale University Press.

Geschiedenis					
	Outheid	Middeleeuwen	Vroege moderne tijd	Moderne tijd	Other Category Name
Zo neemt het de Soevereiniteit en					
beschikbaarheid van de					
kerstke outheid					

Online formatief evalueren

Wil je online inzicht krijgen in het leerproces van jouw leerlingen? Via deze website is een overzicht te raadplegen met 75 tools gericht op formatieve evaluatie: tinyurl.com/y4dtpdne. In een eerder artikel presenteerden de auteurs twaalf andere tools waarvan je met de meeste ook formatief kunt evalueren: tinyurl.com/yb2acpzz.